

№ 41.

Birmdeenā 12. (24.) Oktober

1870.

Rakša par gabdu 1 rubl.

Rahditaja.

Karra sinnaš.
 Cefšsemmes sinnaš. No Ribgas: jaunš general-gubernators am-
 matu ušnebmis, — wežš pagohdinabš. No Jelgawas: dialonifes no
 Franzijs us Wabžsemmi gabjušas. No Pehterburgas: Ešetu tiz-
 zibas mainišchana. No Rišchinawas: pabr turrenēs leģeri.
 Ahrsemmes sinnaš. No Wabžsemmes: Breslawos gimnastuma slob-
 lotaji atfalka pahwesta jaunam baušlim. No Hamburgas: Frantschu
 blolades fuggi atkal us jūbru. No Franzijs: Garibaldis pateši ir
 Franšchem par palihgu gabjis, — Keisera Napoleona manta. No
 Lijonēs: preesterus fauz saldatu deenestā. No Italijas: tā Rohmas
 wehstneeki ušnemtī Florenzē, — lehnina pašluddinašchana pabr Rohmas
 walšis faweenofchanu ar Italiju, — pahwesta atbilde lehninam.
 Aittas jaunās sinnaš. No Mišgas: pabr Sprosta lunga un freilenu
 dahwanahm deenestneekem par labbu. No Pehterburgas: Kreewijas
 firgi teel douds iswešti us ahrsemmebm. Jaunataš sinnaš.
 Gramsdes skohlmeistera E. H. Schönberga goda-swehtli. Mišsjo-
 nes-swehtli Raunā tai 3. Juni 1870. Preešch Latweešchu turimeh-nu
 skoblas atkal dahwanas eenablušas. Ribgas Latweešchu beedribas tē-
 teris. Grammatu sinnaš. Labbidas un zittu prezzu tirgus.
 Beelittuma. Plintes tehws. Ihlšs jeb ihšs, jau jeb jaw, naw jeb
 nau. Smeelku stahstīnš. Labs padohms. Soglu stikšs Sibirija.

Karra sinnaš.

Schinis deenās karra-laukā Wabžeešchi atkal to isdar-
 rijušchi, jo ta fkanstes pilšsehta Soafong (raksti: Soiffons)
 4tā (16.) Oktober pehž 4 deenu firdigas kaušchanahš Wab-
 žeešchem padewušebs, tā, ka nu, kad til Mežze ween wehl
 krittihš, wišša Lotringas dalka buhš Wabžeešchu karrotā-
 jeem rohkā. Bet woi tad Mežze ilgi wehl warrehs turre-
 tees? Stahsta jau, ka nupat schinnis deenās wehstneeks
 no Mežzes isnahjis pee turrenēs Wabž karra-spehta wad-
 dona, farunnatees pahr to, us kahdu wišši Mežze buhš
 padohtees. Lihšs tai deenai wehl nekahda sinna naw
 nahfufe, tā ar to norunnu isdohdahš. Tad nu schim
 brihšcham (7tā Oktbr.) wehl valeet pilnigi aplehgeretas
 Mežze, Parihse, Werding, Liongwil (Lionville) un Neu-
 breifach, — Bitšch, Falzburg un Schlettsette apnemtas.
 Franzuschem, tā jau sinnam, kreeta karra-spehta wairš naw,
 winneem til japalaišchahš us faweeem smaggajeem leelgab-
 baleem. Winni wehl zerrejoht us to brango armiju, kas
 Mežžē un gaida, kad Bafschs ar to buhšchoht Wabžeešchem

zauri islaustees, to Wabžu armiju, kas pee Parihšes, is-
 beedeht un winneem palihgā nahlt Parihši aistahweht.
 Winni itt smalki aprehinajušchi, ka no teem 100,000 karra-
 wihreem, kas Mežžē effoht, 15,000 buntu tur ja-atstahj par
 fargeem, un kad tad arri kahdi 20,000 zauri-laushotees
 krittū, tad tad wehl 65,000 pee winneem pahrnahktu. To
 nebuht nepeeminn, ka winni warroht pawišfam flucht pah-
 warreti, ne, Parihse jau effoht neušwarrama un tad winni,
 tee wiššā pašaulē par gudratajeem un frehzigatajeem pa-
 sifstamee Frantschi, jau nekahdā wiššē newarroht appalschā
 palikt. Arri to stahsta, ka Bafschs Mežžē wiššus birgerus
 peefpeebis par saldateem palikt, woi tee grihb woi negrihb.
 Pašchā Parihšē eijoht pa traklu; un ja wiššahm tahm sin-
 nahm warr tizzeht, to sinnu rakstītaji — laitam ar teem
 gaifa-balloneem — no turrenēs laišch, tad tur tā eet, tā
 tas falkams wahrds teiz: „Nam spehšs, tam warra.“
 Jo kas ween kahdu wahrdu warmahšchem pretti runta,
 tas fawu dšihwibu pašpehlejis. Til tas effoht wihrs, kas
 duhri rahdidams us eenaidneeka leelahš un wiššu darra,
 to warmahšchi pagehr. Turpat Parihšē buhwejoht leelu
 leelu lokomotivi, kam eefschā lišchoht diwus warrenus leel-
 gabbalus, ar to buhšchoht kraufah un eenaidneekam bes
 galla lohdes wiršū mest, — bes ka eenaidneeks to warretu
 fahdeht lokomotivei, woi winnas waddoneem. Tāpat Pa-
 rihšē, tā Tuhrs pilšsehtā, tur dalkas no tahš pagaidu wal-
 dišchanas nomettušchahš, teel islaištas pašluddinašchanas,
 ka Wabžeešchem flitti eijoht, ka tee tur un tur jau is-
 dšihiti, tur un tur fakauti un ka Frantschu pulki teem dfen-
 notees palkaf, kas tomehr ne pa nagga meinumū ne-effoht
 teefa. To til darroht, lai fawdis jo duhšchigi palittu Pruh-
 schem fstreet wiršū un lai beheigas sinnaš dširdehdamī, ne-
 nogurtu un nezeltu dumpi prett faweeem taggadejeem wal-
 dineeem. Wabžeešchi arr tahš mellu-sinnaš dširdejušchi,
 raksta pretti, ka winni ne sohli ne-effoht atpalkaf lahpu-
 schees, bet wiššas ušwarretas un eenemtas weetas winneem
 effoht rohkā. Lai gan fawu Parihši Frantschi turr' par ne-
 ušwarrejamu, tomehr deesgan bailigi pašchi; jo tā dširo,
 tee fahkufchi eelahm atminus islaust, lai eefchautas gra-

natu humbas newarretu plihst un til dauds stahdes darriht; tàpat arri lohguis aishahschocht ar maifeem, kas peepilditi ar smiltihm. Na nu teem isdohfees Parihse Wahzeescheem pretti atturretees, to drihs dsirdehs, jo 7tâ (19.) Oktober tee cesahlschoht Parihsi bombardeereht. Na ar to wiffai drihs gallâ netiks, to gan warr dohmaht, jo Parihse irr leela un plascha un tè flanstu un batteriju papilnam preesfchâ. Tit ween tee aishahschocht ne-effoht nekahdi free-tee karrâ-wihri. Zil tur nenotiks plehfschanahs wiinu paschu starpâ, kad redsehs, ka wiinu slawena pilssehta tiks pohlita, — buhs leels pulks tahdu, las negribbehs to pakaut un Wahzeeschus tomehr newarrehhs aisdihst nohst! Na weenprahtiba wiinneem truhst pascheem, to dauds sinnaas leezina. Tâ kahda awise teepjahs, ka nebuht ne-effoht pareiji, kad wiffus laudis pa leeleem pulkeem usajinoht us karrâ prett eenaidneeku; jo ar to, ka bailigohs kohpmannus speedischoht bohdes aishleht un karrâ eet, nepanahlschoht wis to teizamu eerikteschanu un izrihlofchanu, kahda pee eenaidneeku pulkeem redsama. Grahfs v. Chambord is-laidis rakstu, fur las us Franziju runna tâ: „Es labprahht fewi gribbu nodoht sawas tehwi-semmes labbumam. Swe-schineeki tiks aisdihsti un muhsu tehwisfcha paliks neais-tikta, kad til paschi saprattisim, wiffus spehtus un mantas tâ walkoht tâ wajjag. Metaujeet ar leeleem un nederrigeem padohmeem fewi peewilt. Republikas eetaifschana muhsu wezzâ feisera un fehnian walstê nekad faknes nekerehs. Es til to turru few par gohdu, ar jums kohpâ ihstu tautas waldischanu dibbinahht, tahdu waldischanu, kas dibbinajahs us ihstu pateesibu, kas sawas semmes labbu walko sawai walstei ween par labbu un kas weenigi to par mehri turr, gahdaht, ka wiffur gohdiga buhschana un dsihwe teel usturreta.“ — Tâ nu katriis sawu padohmu dohd, bet ne weens naw, kas buhtu tas ihstneels, kurra padohmam wiffseem jallausa. Tit kam leelaka parteja un leelaka warra, tas pehz sawa prahta darra, woi zitteem arri tas tâ patihst woi ne. Kahds generalis, Rojan wahrda, tohti schehlojeehs pah teem tâ nosaukteem mobilgardeem, kas wiina pulkam peedalliti; jo, tee til to eenaidneelus eeraudsijuschi, tuhlin laiduschees lappâs un zits no teem neweenu schahweenu ne-effoht ischahwis. Salka arr, ka pee Orleanas Frantschu karrâ-pulki strahdajuschî tâ bes galwas un bes samannas un tadeht teem flitti gahjis un Wahzeeschi daschus pulkus teem gandrihs pawiffam isnihzinajuschî. — Wahzeeschu karrâ-pulki, kas Strahsburgâ taggad eefohrtelei, paschi no sawas karrâ-waldischanas dabbujoht pahrtikku un eedshwotajeem til ruhme ween jadohdoht, — kas teem tadeht, ka no karrâ breefmaht wehl naw atspirguschees, effoht ihsti pa prahtam.

Geschessemes sinnas.

No Rihgas. Saunais Baltijas guberniju general-gubernators, firsts Bagration, sawu general-gubernatora ammatu jau 24tâ September usnehmis. Libdsschinnigu general-gubernatoru un general-adjunktû Albedinski augstais Kungs un Keisers ar ihpaschu Wissaugstaku rakstu no 27ta September usteizis pah wiina nolikta, 4 gaddus wal dita ammata labbu waldischanu un apdahwinajis ar baltaehrgta gohda-sihmi.

No Selgawas. No schejenes diakoniffem, kas aishahjuschas karrâ-laukâ flimneelus kohpt, atkal sinnas nahlschas. Tapedz, ka leelako dalku eewainoto fuhthoht atpakkat us Wahzsemmi un til tohs faslimmuschohs un gruhiti eewainotohs turpat Franzijâ kohpjohht un kad ar laiku israhdijees, ka Fran-

zijas lasaretês, ihpaschi Pongtamuffong pilssehta kohpeju pee rohlas wairak nekâ wajjaga un tur pretti daschâs Wahzsemmes lasaretês kohpeju truhstohht, kad effoht nospreests, tahs 6 Selgawas diakoniffes us Wahzsemmi atpakkat fuhthoht kahdâ tejenes lasaretê. 15tâ (27tâ) September, pa to johni, kad Bajehns ar 10,000 wihreem no Mezzes bij isnahzis ar Wahzeescheem lautees, un prowijantu eewest, kad wiinas turpat netahht garram braufuschas, fur deesgan flaidri dsirdejuschas leelgabbalu ruhlschanu. Wiinas taggad kahdâ lasaretê Salkchu semmê eelitas par kohpejahm 150 karrâ eewainoteem.

No Wehterburgas raksta, ka 1mâ Oktober beenâ Aleksander-Newski klohtera basnijâ kahdi 14 Tscheski usnehmuschi Kreemu tizzibu, no Rohmeeschu kattoku tizzibas aishahdamees tadeht, ka pahwests fewi par nemaldigu nosajzijeesh un wiffseem kattokeem pawehlejis schahdu bausli peenemt.

No Rischenewas, Bessarabijâ, raksta tâ: „Ta kahjineeku diwisione, kas arween tè Bessarabijas aprinkî stahw, taggad pee Rischenewas, Benderes, Schatines un Soroki nomettusehs ruddens-lehgeri. Zil daudsreih schinni pagahjuschâ laikâ abrsemmju awises dabbujam lassihst, ka us Bessarabijas rohbeschahm karrâ-pulki teefoht kohpâ sawesti. Laikam tahs wallobas iszehluschahs arri no ta, ka taggad schejenes karrâ-wihri ruddens-lehgeros nomettuschees un ka nefenn diwas regimentes kasalu arri Bessarabijâ eefohrteletas, — no ka tahdeem sinnotajeem tuhlin bij to stahstihst, ka karrâ-pulki pee Ebstreiku un Moldawasrohbeschahm teefoht sawesti, — fur tomehr scheh karrâ-pulki meera pehdâs dsihwo.

Ahrsemmes sinnas.

No Wahzsemmes. Breslawas pilssehta kattoku gimnastiuma direktors Reifarler un 11 zitti skolotaji no tahs paschas skolhas parastijuschees tahdam nospredumam: „Tadeht, ka ta Watilana pillê, Rohmâ, turreta sapulze, newis ar pilnigu swabbadibu sawus padohmus turrejuse un ar prahtu un taisnibu nesaeedamus spreedumus isdewuse, mehsh tè appatschâ parastijuschees fehnischka Kattoku Matteiis gimnastiuma skolhotaji, isfaktam, ka mehsh tohs liffumus, kas irr dohti pah, pahwesta neaprohbeschotu warru un pah wiina nemaldibu, nemas nepeenemam, bet tohs usfaktam un atmettam, tâ tahdus liffumus, kas ar muhsu basnizas wezzo tizzibu nemas nesaeetahs, bet to tiklai grihb pahrgrohsihst.

No Hamburgas raksta, zil wiltigi un blehdigi Frantschi strahdajohht pa juhru; tee jau wiin'reis — tâ sinnam — blokadu atstahjuschi un paschi sinnu dewuschî, ka us kuggu laupischanu wairs ne-eefchoht. Sinnams, ka nu ir Wahzsemmes andeles-kuggi sahka atkal braukt un wiffu zittu semmju andeles-kuggi eebrauja Wahzsemmes ohstâs. Bet nu ar reis bes kahdas papreelschejas sinnas dohschanas, Frantschu karrâ-kuggi atkal parahdijuschees rihta-juhri us jakti

un wiffas ohstas tiffa bahlas-ugguni atkal isdsehsti, wiffas farga-sihmes no bailigahm meetahm atnemas. Un kad nu bahla-uggunis atkal bij isdsehstas, tad zaur to dauds andeles luggi, bailigahs weetas wairs newarredami sinnabt, pohsta gahjuschi. Bitti stahsta, la Frantschi tadeht ween no jauna atkal us juhru gahjuschi, la gribboht aissargabt, lai Wahzsemneeki neuskrihtohht teem fuggem, las larra-eerohtschus Franzijai peewebb.

No Franzijos. Pagahjuscha neddelâ wehl negribbejam tizzeht, la wezzais Garibaldis pateesi us Franziju gahjis, bet nu no turrenes mums flaidralas sinnas pahrnahlfuschas, la winsch neween gahjis, bet arri usnehmees armiju waddiht Pruhscheem pretti. Pehz muhsu dohmahm schis darbs winnam nelâ newarr isdohtees par gohdu, bet par lauu ween. Woi tad nu winnam buhs tas spehls un ta gudriba, Pruhschus pahrspeht? Winsch taggad Italijas eenaidneekem mettees par draugu un Italijas draugeem par prettineeku un eenaidneeku, — lâ tas nu fa-eetahs ar pateesibu! — Pruhshi ar sawu larru, to 1866 wedda ar Ghsstreikiju, Italeescheem palihdseja, la tee Veneziju ar wiffahm tahm stiprahm flanstehm no Ghsstreikescheem eemantoja un Pruhshija nupat schinni gaddâ ar Franziju karrodama, to isdarrijuse, la Italija itt meerigi sawu fenn labrotu mehrki warreja panahht, Rohmu panemt un us tahdu wihst Italijas saweenoschenu pilnigi pabeigt. Schahda saweenoschana arri bij Garibalda mehrkis, — bet nu, kahda nu irr winna pateiziba par to? Kahds gohds Italijai un winnam par to tiks? — Sallams wahrds mahza: Iswelz funni no uhdena, winsch tew eelohsch rohlâ.

No Franzijos. Bittas sinnas falka, la keisers Napoleons nemas ne-effohht til tulschs no nau-das, lâ pahr winnu isdaudsinahhts. Teiz, la winsch 1854 gaddâ pee bankeera Barin Londonê nodewis 6 millionus; 1855 Londonê Wiktorias bankâ 3 millionus; 1856 gaddâ Wihue 3 millionus; 1860 gaddâ Melfikâ pee Zekera 14 millionus un tâ wehl zittur, las pawiffam lohpa isnefs 60 millionus franku. Woi tad winsch newarr bes behdahm dsihwoht? Taggad pat Wahzsemme winsch nemas nedsihwo lâ zeetumneeks, bet lâ jau keisers, kam wiffi keisera gohdu parahda un no dauds fullaineem un zitteem deenestneekem teel apdeenehts. Lai laujahs Franzija, las winnam pahr to!

No Dijones, Franzijâ, raksta: tur preesteri dikti nilni palikfuschchi, la pilssehtas waldischana arri winnus sawz us larra-deenesta, un la tohs, las nellaufitu ar labbu cet, lisschoht us 3 deenahm zeetumâ. Taggad ittin mas preesterus tur redsoht us eelahm.

No Italijas. Is Florenzes 10tâ Oktober (28. Septbr.) raksta, ar kahdu leelu gohdu un brangumu tē tiffuschchi fanemti tee no Rohmas subhiti wehstneeki, las nahlfuschchi kehniham sinnoht, la Rohmas walsts winnu arri par sawu kehniham iswehle-

juse un tadeht luhdssoht, lai kehniash Rohmu un Rohmas walsti paleekoht tai saweenotai Italijai klahht. Tad nu awises stahsta tâ: Saw diwas deenas Florenze lâ pelbin peld weenâs preelâs un gawilleschana, lai gan zittâ laikâ schi pilssehta irr weena no tahm meerigalajahm. Wifspirimat effohht jabrihnojotees pahr to, fur pilssehtneeki sadabbujuschchi to warren leelu pulku prischu, flaiistu un smarschotu pulku. No pascha bahnuscha pa dauds eelahm zauri lihds pat Nujorkas trakteeram, fur wehstneekem ja apmettahs, un tâ wehl dauds zittas eelas un mahjas tâ bijuschas ar flaiistahm pulkeh m nollahhtas, la bijis jadohma, la wiffa pilssehta effohht jauks pulku meschs (jo par pulku-dahrsu faukt buhtu dikti par mas), — wiffa pilssehta bijuse no jaulas pulku smarschas pahrpildita. Tad wehl wiffur pa starpahm bijuschchi pa tuhstoscheem karrogi, raibi dekki, bantes un t. pr. Un wehl, wiffi to mahju lohgi, fur wehstneekem garram jabrauz, bijuschchi ar prischeem un flaiisteem dahmu waigeem lâ peestahditi, — wiffas eelas lâ peebahstas ar gohda-drahnâs gehrbteem zilweleem, — ihst falloht, wifs tas flaiistums naw aprakstams. Tad wehl stahwejuschas larra-wihru gohda-waltis rindahm ween un pretti gahjuschi kehniham ministeri. Pulksten 4 laudihm „urrah!“ kledsoht tee wehstneeki Florenzes bahnusi cebraufuschchi un kad bijuschchi apfweizinajuschees, tad tuhlin wahgâs kahpuschi, us pilssehtu braukt. Pirmais wehstneeku preelâschneeks, neredsigis buhdams, no tahdas fanemschanas tizzis tâ fagrabbts, la leelas affaras rittejuschas pa waigeem un winsch elsojis lâ mas behrns. Tad nu wiffa ta leela wahgu rinda pamasam til warrejuse braukt gawilledamai kauschu druhsmei un tahm flaiisti puschetahm eelahm zauri, lamehr lihds trakteerim fluiischchi, fur teem wairak reises wajadsejis us kauschu kleebschenu us balkona gawilletajcem parahditees. To gohdu un spohschumu newarroht nemas isteikt, ar to schee wehstneeki pee maltites tiffuschchi apgohdati, fur wiffi sehdekti bijuschchi tâ eerikteti, la neweenam naw muggura prett ohtru, bet lâ wiffi warr faredsetees. Kahdas tē laimes wehleschanas un wesselibas usberschana bijuschas, to gan warr dohmaht. — Ohtrâ deenâ pulkst. 11 wehstneeki ar kehniham gohda-ratteem us pilli nowesti, fur wehstneeku preelâschneeks kehniham isteiza Rohmeeschu wehleschanohs un to luhdja, tahs jaunâs walsts daktas peenemt. Kehniash atbildeja, la schi laimiga saweenoschana til effohht isdemusehs zaur to, la tauta patte weenprahstigi us to mehrki dsinnusehs un tadeht winsch usajinoht, arri us preelâschu wiffeem weenprahstigi lohpa strahdahht. Pahwestu winsch apsohloht turreht lâ wiffas kattolistas basnijas galwu un tam wiffas winna brihwibas apgalwoht, la winsch paleel swabbads no wiffas pawalstneezibas, bet pats irr lâ walbineeks un t. pr. Kehniham runnajoht kauschu pulks pils preelâschâ fahla sawu „urrah!“ kleeht un kehniham bij us balkona ja-eet teem parahditees. — Tâ pree-

zigi Italefchi famus fameenoschanahs fwehtlus fwinnejuschi, laut nu arr weenreis pee meerâ dohtohs! Bet kas warr sinnah!

Wehl no Italijas. Kehninsch Wiktors Emanuels ar ihpafchu wifsaugstaku pasluddinaschanu no 2tra Oktober f. g. wiffai walstibai pasluddinajis, la winsch pehz wiffu Italefchu wehlefschanahs Rohmu un Rohmas walsti fameenojohd ar famu Italijas kchnina walsti, ar to sinnu, la Rohma nu palifschohd wiffai Italijai par galwas pilssehtu, kur winsch pats ar wiffahm walstibas teefahm arri mahjofschohd un la tas augstakais basnizas walbineels, pahwests, paturreschohd famu garrigu gohdu un warru lâ pats fams lungs un walbineels par fewi. — Bet ar lahdu prahdu pahwests wiffus tahdus labbinaschanas wahrds peenem, to warr redseht no tahs atbildes, lo winsch kchninam rakstijis us to grahmatu, lo kchninsch behrnischkâ garrâ pahwestam bij laidis. Schi atbilde skann tâ: „Majestete! Grafs Ponza man pasneedsa rakstu, lo Subfu Majestete gribbejuschi man rakstih; bet juhs ne-essat wis zeenigs, faultees par behrnigi padewigu dehlu, kas leelahs ar famu kchninschtu taisnibu, un par latotlu tizzibas apleezinataju. Es nemas negribbu ihpafchi wehl peeminneht tahs leetas, pah lo schee raksti runna, negribbedams par jaunu atfal zeest tahs fahpes, lo pee pirmahs lassifchanas esmu sajuttis. Es flaweju Deewu, la winsch patahwis, lai Subfu Majestete mannas dschwibas pehdejas deenas ar ruhltu schulti peepildat. Bittu wiffu, kas tai grahmatâ rakstih, newarru peenem, nedf teem padohmeem pee-krift. Es peesauzu atfal Deewu un famu buhschanu atwehlu Deewam, jo ta ihsteni irr winna darrifchana. Es minnu luhdsu, lai Subfu Majestetei nowehl dauds schelastibas, lai Subf pasfarga no breefmahm un Summ peeschkirr famu apschelofchanu, kas Summ til tohti wajadfiga. Watikana pilli, 11. September 1870 Pahwests Pius IX. — Warr redseht, zil dauds pahwests no sawa gohda, paklausifchanas un ustizzibas saudejis, la paschi lattoki pah tahdeem winna, tâ falkohd, draudu-wahrdeem, wains nelo nebehda. — Daschâs weetâs Wahjsemme un arri zittur, lattoki, no saweem bistapeem faskubinati, faralstohd pretti-rakstus, kas runna pretti Italijas kchnina warras-darbeem pee pahwesta walsts, — bet lo tad prettirunnaschana ween warr palihdseht!

Bittas jaunâs sinnas.

No Ribgas. Behrn sawâ 13tâ Nri. jau stahstijam, la Ribgas lohpmannis W. F. Sproft, sawâ testamentê nowehlejis 10,000 rublus Ribgas deenestneekem par labbu un tai laifâ tad arr tilka eetaifita patwehruma-weeta preefsch deenestneezehm, kas lahdu laiziau bes weetas — lâ to jo plaschi atrobh isstahstitu peeminnetâ 13tâ Nri. Taggad eetaifischohd arri kantori, kur deenesta deht warr peeteiftees. Rupal lassam pilssehtas awisê, la tahs frei-

lenes Emma un Auguste Sproft apsohlijuschahs atfal deenestneekem par labbu dahwinah 1) 1500 rubtus preefsch nespehzigu deenestneeku usturra jeh pensijas, tâ, la no schahs naudas augteem lai tuhlin lahdas 12 woi 15 deenestneezes pensiju dabbutu; un tad 2) 2tra Janwar Ribgas behrses kantori nolifschohd 25,000 rubtus us augteem, kam til ilgi tur jastahw, kamehr tas kaptals buhs diwreis til leels palizzis — tas buhs pehz 12 woi 14 gaddeem; tad no schahs naudas rentehm wezzeem palifluscheem deenestneekem patwehrumu gahdaschohd. — Lai salko Sprosta wahrds un peeminna lihds wehlalahm pa-andsehm!

No Pehterburgas. Waldifchanas awise dohd sinnas pabr Kreewusemmes sirgu-audsinaschanu 1869 gaddâ. Schahs sinnas israhda, la pehrnajâ gaddâ no Kreewusemmes us ahrsemmehm pahrdohd 19,875 sirgi, — kad turpretti 1868tâ gaddâ, tiffai 8450 ween tiffuschis us ahrsemmehm iswesti. Ka Kreewusemmes sirgi tâ arween wairaf teel melleti un pirkti, to effohd isdarrijuse ta sirgu israhdischanâ tai leelâ pasaules mantu israhdischanâ Parihjê 1867tâ gaddâ, kur Kreewu walstê audseteem sirgeem ta leelata flawa tiffuse.

Jaunafahs sinnas.

No Nehwales, 8tâ Oktober. Wallar va to jauno Baltijas dsel'zettu pirma reisneeku rinda no Pehterburgas schê atbrauja. Teiz, la nahlamâs deenâs zettu waldischanas kommissione pahrluhloschohd un 18tâ f. m. to braufschanai pawiffam nodohschohd.

No Berlinés, 7tâ (19.) Oktober. Deenwidus Wahjsemmes awises stahsta, la ar Seemek-Wahjsemmi fameenojotees tahdâ wihjê: Pruhfchu kchnina familija peenemschohd keisera gohda-wahrdu, wehstneeki un konsuti zittâs walstê preefsch wiffas Wahjsemmes buhschohd weeni un tee paschi un runnas-wihri no wiffahm walstehm sehdeschohd lohpa weenâ walsts runnas-deenâ. Karra waldischana par eefaktumu wehl paleet lâ bijuse.

— 8tâ (20.) Oktober. Dischong (raksti: Dijon) teel bombardeereta. Wahjeefchu tarra-pulki dehdahs us Burgesi (raksti: Bourges).

— 9tâ (21.) Oktober. Tapehz, la ar Baschnu wehl arween teel turreta farunna deht Mezzes padohfchanahs, Parihjes un Mezzes bombardeereshana irr apturreta. Kad Mezze padohfees, tad Parihji nebombardeerehs wis. Wehl reis tohs papreefsch usazinahs us padohfchanohs. — Tai nakti no 19tâ us 20tu Oktober Grantfchi Parihjes preefschâ no sawahm flanstehm ditti schahwuschis, bet nekahdu flahdi nepadarrijuschis Pruhfcheem.

No Florenjes, 5tâ (17tâ) Oktober. Teiz, la muhsu kchnina dehlê Amadeus, Aosta erzogs, kam Spahnijas trohnis peedahwahts, to peenemschohd gan. — Kehninsch Nowembera mehnesi ar waldischanas trohni ee-eeschohd Rohmâ. — Pahwests effohd fastlmmis.

No Londones, 6tâ (18.) Oktober. No Werfalsjes sinno, la Baschna abjutants generalis Boyer no Mezzes Werfalsjê aishahjis un diwi reises ar Bismarku farunnajees.

No Tuhr p., 4tâ (16.) Oktober. Garibalda dehli tê irr atnahlfuschis. Sawoijeefchi bij zerrejuschis, la Garibaldis nahfchohd winnus no Franzijas atswabbinahd, bet nu, kad tas gahjis Franzijai par palihgu, tee ditti noftumuschis.

— 8tâ (20.) Oktober. Waldifchana patte darra fin-

namu, la Schatoding (raksti: Chateaudun) pilssehtu Cures un Loahres aprinkti waffar pehz 10 stundu lauschanas eenaidneeki (Wahzeeschi) panehmusch. Schi pilssehta irr tai zekka, kas eet no Parihes us Tuhr.

Gramsdes ffohlmeistera G. F. Schönberga gohda-fwehtki.

Rad daudsfahrt Latweeschu laila-raksti sinna nefs par kahdeem preezigeem notiffumeem, lo Latweeschu tautas brabti schur jeb tur peedsihwojuschi, tad arri es eedrihtstohs, zil nezil Mahjas weefim sinnoht no tahs preeka-deenas, lo Gramsdes draudses kirspehles ffohlâ tai Stâ September f. g. peedsihwojahm. Schinni deenâ fwehtija Gramsdes kirspehles ffohlmeisters un ebrgelneeks **Ernst Friedrich Schönberg** f. farwus 25 gaddu ammata fwehtlus un turflabt schihs ffohlas 25 gaddu pastaweschanu; jo preeksch Schönberg f. atnahlschanas schè wehl ffohla nebij.

Us schihs deenas fwehtischanu dauds tabeju nebij, tikkai tuweji sapulzejahs, lam schi deena bij apsinnama; gandrihs wiifi Gramsdes basnizas pehrminderi, pagasta wezzaki un preekschneeki bij kophâ; tad wehl fwehtku deweja peederrigi, winna zittkahrtigi un taggadeji ffohlneeki, draugi un zeemini, ar kurreem kophâ dsibwodams, winsch — la pats fazzija — redsejis 25 reises pawaffarâ rohjes seebam un atfal 25 reises ruddeni ar farwu fwehtibu atnahlam, — bet arri ar farwam daschahm tumsehahm deenahm... Ffohlas istaba bija ar pukkeh m un frohneem ispuschkota, deenina kofhscha un mihliga; ta tad wifs preezigi saweenojahs us jauku fwehtku brihdi, kas eefahzesh pee ebrgetu skannas ar garrigu dseefmu, pehz kurras Gramsdes zeen. mahzitajs Stegmann spehzigu un jauku runnu noturreja, aizenem-dams tohs wahrdu, kas no draudses puffes pehrwes rakstitti, tai deenâ ffohlas istabu puschkota: „Tuhfu ustizziba, muhsu mihlestiba, Deewa schehlastiba,“ israhdidams kahdu preeka un gohda deenu fwehtijam, un peeminne-dams, zil jauki tas irr, tad ffohlmeisters un draudse ar mihlestibas faiti saweenoti, weens ohtram rohku sneeds, un draudse ffohlmeistera puhlinu atsihdama, farwu pateizigu firbi neween eefsch wahrdeem, bet arri eefsch darbeem parahda; jo stary daschahm zittahm leetahm, bij ihpaschi Gramsdes faimneeki farwu behrnu ffohlas-tehwam jauki taifitu rakstamu galdu (pulti) par mihlestibas un zeenischanas sibmi dahwinajusch, lai Schönberg f. wehl ilgi pee schi galda, par farwas tautas apgaismoschanu ar farwu spalwu un galwu strahdatu.*)

Pehz mahzitaja runnas un aishuhgschanas, kluâ weena ihpaschi us scho fwehtku deenu rihmeta dseefmina us balsim dseedata un tad wehl daschas zit-

tas runnas un apfweizinaschanas noturretas, un dseefmas dseedatas, kas gan katram pee firde fehrabs. Tadeht arri mihlais fwehtku-tehws ar preeka affarahm leezinaja ar Fehlabâ wahrdeem, la winsch effoht par mafs wiffas tahs schehlastibas, lo tas Kungas winnam wiffos pagahjuschos 25jos ammata gaddos un ihpaschi schodeen parahdijis. 19 gaddus wezs winsch no Irlawas ffohlas isnahldams, Gramsde atnahjis, 415 ffohlas-behrnus tai laika bes eefwehtijameem behrneem, mahzijis. no kurreem 10 Latweeschu ffohlmeisteri palikkusch.

Pirmais ffohlneeks, kas preeksch 25 gaddeem winnam t'zjis atwests, effoht taggadejs Gramsdes pagasta-wezzakais Ernst Inke, kas jaw us ohtru lahgu schim gohda ammatam iswehlehts. Weidsobt muhsu mihlais Schönbergis apfoblijahs preeziga garrâ no jauna ta Kunga wahrda farwu ffohloschanas darbu usnemt un behrnu galwas gaischakas un winnu firdis mihlstakas padarriht, fazzidams: Es un mans nam — mehls kalposim tam Kungam! (Josa. 24, 15.) Ta tad nu ar flawes dseefmu un fwehtischanas wahrdeem nobeidsa tahs deenas Deewa kalposchanu. — Japeeminn wehl, la Gramsdes basnizas preekschneeks, Treku zeen. barons von Korff, newarredams pats us scho gohda-deenu klagt buht, atsahtija Schönberg kungam gohda rakstu, usteikdams winna lihdschinnigu darboschanohs un usflubbindams us preekschu tanni paschâ garrâ Gramsdes draudsei un Latweeschu tautai par labbu strahdat. — Tad wehl dauds zitti raksti no zittkahrtejem mahjektsem jeb no tahstejem draugeem, ir no wiina jaunaka brabta, kas tahkumâ frohna deenestâ stabw, muhsu mihlam draugam atnahza par apfweizinaschanu jeb pateizibu.

Peo gohda-maltites fohschobt, zil firsnigi weefi usgawilleja Tam, kurrâ par gohdu tee scho deeninu fwinneja, zil daschadas patihkamas laimes wehleschanas pee weffelibu usdserfchanas gaismâ nahza un schurp un turp tappa isteiktas! Saulite noreeteja un deenas gaisma atfweizinjahs, bet Gramsdes ffohlas weefi, ihpaschi zittkahrteji ffohlas beedri, kas pehz dauds gaddeem atfal bij kophâ fanahlfusch, wehl palikka kophâ mihligi tehrsejohht, jaukas dseefminas dseedohht, jaunee danzajohht; bet tad gailis pufsnakti nosluddinaja un weefi fahla ischirtees, tad gan dascha weefa firbi la atbals skanneja tahs rihta d eefmas pehdigi wahrdi, ar lo Schönberg fwehtku rihtâ tappa mohdinahs:

Alleluja!

Lai Deewam gohds

Lohp schodeen dohts,

Par to, la draugs muhs aplaimohhts.

Atpakkat skattotees us scho fwehtku deenu un winnas daschadahm gohda parahdischanahm, gan warreja skaidri redseht, la schis muhsu tautas brablis zaur farwu uszihribu ammatâ, mihlestibu un zeenischanu mantojis, neween pee saweem ffohlneefem

*) Ratriis tauteetis, kas lassichanu zeeni, jau fenn pasihst muhsu Schönberga wahrdu, kas neween laila-rakstos, awises, Mahjas weefi un t. pr., farwas garrâ-mantas tauteescheem papilnam sneedsis, bet wehl daschas ihpaschas grahmatas briktes islaidis.

un Gramsdes draudses lohzekeem, bet arri pee fa-weem preelschneekeem un zitteem zeenijameem zilwe-leem. Lai tad Deews Kungs wiannam palibds schinni sawa ammatâ us preelschu wehl ilgi strahdabt Deewam par gohdu un saweem tuwaleem brakteem par labbu, la lai peedsihwotu lahdreis wehl sawas selta lahjas ammatâ til pat preezigi, kâ schihs fudraba lahjas!

G. Kupmann,
Uswillku pag.-skrihw. un skohlm.

Missijonesfwehtki Naunâ tai 3. Juni 1870.

(Stat. Nr. 36.)

Kad attal bij salaffijuschees, tad basuhnes dewa sinnu, la ohtra pufse fahlees, un draudse dsee-daja: „Wiffi laudis pasaulê“ un t. pr., pirmahs 2 perschas.

Döbners no Kalzenawas nu ihsumâ sinnas stahstija paher zilwezibu, dabbu un paganibu wiffâ pasaulê, is kurrâhm paganu negantibu un muhsu paschu wainu pee Deewa walstibas aislaweschanas deesgan flaidri warreja noprast un pee firds nemt. (Kohris dseedaja wiannam beidsiht: „Tahs debbes isiteiz ta muhschiga gohdu“ un t. pr.).

Tad Weyrich no Abraischeem sinnoja paher Ehrmansburgas missiones darbeem Afrikâ stary Kafferu un Betschuanu tautas. Bil zeets schis tihrumis irr, to warr noprast no schi stahstina. Kahds jauns missionars dohmajis, la tee til nelaimigi pagani, kahdi tur Afrikâ dsihwo, schim ap fallu krittischocht un ar ne-isteizamu preeku scha mahzibas peenem-schoht. Bet wiannam par leelu brihnumu, tas tã nebijis. Ar affarahm winsch dabbuja to peedsihwoht, la pagani, kad tee kahdu reisi basnizã bijuschî, par to maksu praffijuschî. Un kad weenreis winsch kahdu paganu luhdsis basnizã nahkt, tas at-bilbejis: „Dohd man nasi, tad es eeschu.“ — To mehr, lai gan ta semme til zeeta, bes augtu ne-effoht palizzis. Missionareem, kas tur aiseijocht, pirmais darbs effoht, paganus mahziht semmi strahdabt, jo tee wairaf irr lohpujanni un meschaini. — (Draudse: „Dohdi saweem wahrdeem kahjas“, dseesma 539, 2.).

Mützel no Skujenes stahstija tahkal paher wai-jaschanahm Madagaskaras fallã un Japanas walsti, Nih-Asijas fallã. Winsch itt ihpaschi to drohschibu usteiza un par preelschschimi zehla, ar kurru kristitee tahdãs breefmãs irr pastahwigi palikuschî. Weena meitina, Kasalama wahrã, kehniacenes Nanawalonas I. preelschã flaidri isteikuse: „Es tohs elkus wairs negribbu peelubgt; wai dsihwa, wai mirdama, es peederreschu Jesum.“ Un raugi, tahda pastahwiba no kristiteem padarrijuse, la taggad gandrihs wiffa ta falla no ewangelijuma pateesibas irr paherwarreta. Japanas keisers turpretti pa fimteem

kristitus weenã fuggê fabahsdams effoht jubrã no-flihzinajis. Arri sche winni deesgan pastahwibas parahdoht, un Kristus ewangelijums rahdoht sawu uswarreschanu. — Beidsiht winsch wehlejahs, laut jel wiffas tahs firdis to, kas tur bij atnahkuschî, buhtu warrejis fakraut weenã laudse un aisbedsinahkt ar ta fwehta Garra ugguni Deewam par labpatihlamu uppuri. (Kohris dseedaja: „Tas Kungs irr mans ganz.“)

Moltrecht mahzitajs no Mattischu draudses, Balmeeras kreise, wehl tahkal sinnas dewa paher ewangelijuma uswarreschanu Fidschu fallã, Deen-widdus jubrã, Naunas draudsi, kã sawu wezzu bruchti, un Behsu kreisi, kã Widsemmes ferdi, apshwezina-dams un ar Jes. 53, 13 eesahdams. Fidschi fallu effoht pawiffam 225 ar 200,000 eedsihwotajeem, kas par tralki us affinis isleeschanu. Raddineeks rabdu tur nokaujoht un to gaku pee ugguns zeptu apehdoht. Kehninsch Tanoa sawam braktam, kas to weenreis bij eekaitinajis, bet ar affarahm peedohschanas luhdsees, lizzis rohku no elkona nozirst, lizzis to wehl kustedamu rohku us ugguns un apehdîs preelsch sawa brahlana azzihm. Arri sawu jaunako dehlu Tanoa us nahwi pasuddinajis, — braktam winsch bijis janositt. Bet kad schim tas sitteens labbi netrahpijees, tad winsch gribbejis apstahtees. Bet tehms brehjis: „Sitt tuh! it, sitt tuh! it!“ un tas tizzis padarrihts. Tal winna dehls, Thakombaus, patahwis missionareem schê peemestees. Un kad nu weens wirsneeks, wahrã Namosomalua un winna raddineeks Werani kristigu tizzibu gribbejis peenemt, tad arri Tanoa to negribbejis leegt, tapehã la baltee kristitee stipri effoht. Arri Thakombaus ar missijonareem farunnajees, — weenreis winsch 4 stundas ar missijonari isstihdojees, — bet par wolti! winsch arri schoreis zeets palizzis un atbilbejis, la ne winsch, ne winna behrni, kristigu tizzibu nepeenem-schoht, un flehdsis draudsihu ar Werani prett wiffu kristigu buhschanu. Scho draudsihu winsch kahdu laiku arridsan ustizzigi turrejis, bet kad gahjis pee kehina Thakombawa un flaidri isteizis, la gribboht par kristitu palikt. Kehninsch fazzijis, lai wehl pagaidoht. Bet leelahs peeldeenas rihtã, kad redsejis zittus kristitus Deewam kalpojoht, Werani arri lizees kristitees. Tas bijis preelsch 13 gaddeem. No ta laika Deewa wahrds tur tã effoht augumã audsis, la no teem 200,000 eedsihwotajeem taggad 109,000 effoht kristiti un 87,000 behrni skohlas apmeklejoht. (Dseedaja: „Sneedsi sawu debbes maiff“ un t. pr., 539, 3. 4.) Laudis gaidijuschî, la Thakombaus nu Werani pasuddinahschoht, bet schis atbilbejis: „Woi es jums ne-esmu fazzijis, la meh sawu firdi nepahrwehrsifim. Pirms winsch muhs atstahja, winsch nebij paherwehrsichams, un taggad kristihts palizzis, winsch netil nebuhs paherwehrsichams.“

(Us preelschu beigums.)

Preekfch Latweefchu kurlmehmu ffohla atkal dahwanas eenahfufchas:

No	baron R. v. Koskull no Nicfirres, Kurfemmē	100 rub. — kap.
"	J. v. B., Widfemmē	100 " — "
Raur	Pehterburgas awifi „Sonntagsblatt," 3fcha fuhtifchana	5 " — "
No	kahdahm Kurfemmes draudfchm	64 " 68 "
"	kahdahm Iggaunu draudfchm	
"	Widfemmē un no Lehrpatas Fahna draudfes	104 " 37 "
"	zittreifeja Lehrpatas mahzitaja Bienemann atraitnes, las taggad	
"	Wahzfemmē dshwo	7 " — "
"	Allufnes draudfes	36 " 50 "
"	Madlinas	33 " — "
"	Chrglu	15 " — "
"	Palzmaras	12 " — "
"	Lirfes	8 " — "
"	Leepas	6 " — "
"	Gaujenes	5 " 60 "
"	Chrgemes	4 " 5 "
"	Pehteruppes	2 " 40 "
"	Chweles	2 " — "

Kohpā: 505 rub. 60 kap.

Ar agratajeem kohpā: 2572 rub. 68 kap.

Turklat pa vhtu reifi darru finnamu, ka ne 75 rub., ka daschi to fapratufchi, bet 100 rubki if gaddā jamalka par iffatru behrnu, kas kurlmehmaja ffohlā teel dohts. Moltracht.

Rihgas Latweefchu beedribas teateris.

2tra israhdischana, 4tā Dftober.

Schoreis 3 israhbijumi tiffa spehleti un warram fazzibt, ka lai gan wiffi trihs deesgan labbi tiffa israhditi, tomehr pirmas pahr teem zitteem labbali patiffa. Lasbij „Bahrina Mahre" no Janifchewski. Schā flattu-spehlē wiffzauri labbi faprotama waloda un tas gaddijums noteel us semmehm pee semju laudihm, kurras fahrtas darrifchanas muhsu tautescheem jo labbi pasihstamas. Tē tiffa israhdihts, ka bahrenite, las pee labbeem faimneekem labbu deenestu dabbujufe, par to firsnigi Deewam pateiz un Deewu pahr faweem apgahdatajeem luhds. Tad wehl israhda, ka zilwekam fawu pateizibu, to ohtram parradā, nebuhs aismirst un ka to isdarriht Deews pats peewedd isdewigu brihdi. Berrejam, ka flattitajeem nemas nebuhtu pretti, kad scho flattu-spehli pehz ne garra laika atkal israhditu. Ohtrais rahbijums „Weenai japrezzejahs," israhbija pilskschneeku dshwi; jo tē glihti apgehrbuschahs jaunahs dahmas, kas labbas draudfenes fawā starpā, fahka gandrihs plehstees bruhgana deht un tā winnu draudfiba palikka par eenaidu. Schi israhdischana isdewahs pilnigi labbi un tē til warram fazzibt, ka daschs nebuhs fapratuffis tohs diwus jaunus wahr-dus „wehstule" un „kundsē," las schinni israhdischana bij dshirdami. Trescha israhdischana „Istaba ar diwi gultahm," mums stahdija preekfchā zil-

welus, kas pahr grehtu un launu nebehdadami, mantas deht fahka strihdetees un pehdigi taf ar wiltigahm apfohlifchanahm weens ohtru raufdija mah-niht. Tad nu schoreis pee wiffahm trim israhdischana neko newarram fmaddeht un tadeht no firds wehlejam, ka schahs israhdischanas fawu mehrki panahktu, tas irr: kad flattitaji tahs tē dohtas mahzibas pareifi wehrā listu un tahm wehletu pee winneem augtus nest.

Grahmatu finnas.

Zelgawā pee grahmatu-fehjeja Schablowski, Kattokuelā, Rihgā pee Mahjas weefa driffetaja Ernst Plates un wiffur zittur, fur latwiffas grahmatas pahrdohd, warr dabbuht schahdas jaunahs grahmatas:

Rā pagafia wezzaku zell. Johku spehle weenā rahbijumā — no B. Plawneka. Matka 10 kap.

Laupitaja bruhde Silena. Stahsts no Sewastopoles aphegerefchanas 1854. Pahrtillohts no M. Katsing. Matka 20 kap.

Eil Puhzes spegelis un winna johzigi trakka dshwe un mohdiga apratschana. Pahrzelts no D. Pandmann. Ar dauds bildehm. Matka 25 kap.

Anfis Kohlhase, jeb: Man peederr ta atreefchana, falka tas Kungs. Pateeffigs stahsts. Ar bildi. Matka 25 kap.

Labbibas un zittu prezzu tirgus,

Rihgā, 8. Dftober 1870.

Matkaja par:

1/3 tshwt.	jeb 1 puhru	kweefchu	4 r. — f.
1/3 "	" 1 "	rudfu	2 " 60 "
1/3 "	" 1 "	meeichu	2 " 15 "
1/3 "	" 1 "	ausu	1 " 30 "
1/3 "	" 1 "	rupju rudfu miltu	2 " 30 "
1/3 "	" 1 "	bisheletu rudfu miltu	3 " 50 "
1/3 "	" 1 "	kweefchu miltu	4 " 40 "
1/3 "	" 1 "	meeichu putraimu	3 " 20 "
1/3 "	" 1 "	grifku putraimu	— " — "
1/3 "	" 1 "	ausu putraimu	— " — "
1/3 "	" 1 "	firnu	— " 90 "
1/3 "	" 1 "	fartuppetu	— " 30 "
1 puddu	jeb pohdu	feena	1 " — "
1/2 "	" "	dsjefes	— " — "
1/2 "	" "	apbinu	— " — "
1/2 "	" "	fweesta	— " — "
1/2 "	" "	tabala	1 " 25 "
1/2 "	" "	krohna linnu	2 " 50 "
1/2 "	" "	bracka	1 " 30 "
10 puddu	jeb 1 birkaw.	krohna linnu	40 — 47 " — "
10 "	" 1 "	bracka	37 — 39 " — "
1 muzzu	linnu fehllu		8 " 50 "
1 "	filku lajdu muzzā		14 " 50 "
1 "	eglu muzzā		14 " — "
10 puddu	(1 muzzu)	fartanahs fahls	6 " — "
10 "	"	rupja baltahs fahls	— " — "
10 "	"	fmalts baltahs fahls	6 " — "

Maudas tirgus. Balsis banla biffetes — rub., Widf. usfaktamas Eihlu-grahmatas 100 1/4 rubl., neussfaktamas 93 rub., 5 procentu usdewu biffetes no pirmas leeneschanas 141 1/2 — 139 1/2 rub., no ohtras leeneschanas — rub., Rihgas-Dinaburgas dselsu-zelka atzijas 139 — 138 rub., Rihgas-Zelgawas dselsu-zelka atzijas 109 — 108 rub. un Dinaburgas-Witebskas dselsu-zelka atzijas 147 — 146 rub.

Eihds 9. Dftober pee Rihgas atnahfufchi 2275 fuggi un aishgahfufchi 2090 fuggi.

No zensures atwehlehts.

Rihgā, 9. Dftober 1870.

Atbildetams redaktefz A. Leitau.

Gluddinafchanas.

Beena strehke us to majo rindu no maseem bohlstabeem maffa 10 kap.

Weens prahtigs maschinists warr labbu weetu dabbuht Suworow-eelâ N 66.

Weitas, las wehrpjamo maschini proht strahdabt, warr weetu un darbu dabbuht tai kohlwillas wehrpiuwê pee 3
I. C. Neunzig un beedr.

Wiffem sawcem andeles draugeem un semmju fainneelem darru sinnamu, la arri schinni gaddâ linnus un sehllas pirlschu, sadehl luhdsu, lai schahdas prezjes pee mannis wedd' un apfohlu to labbako tirgu, riltigu sanemischanu, pee la neweens weli netifs uskawehts. Andeles darbu patâ strahdaschu.

I. C. Schulz,

andeles wahrds: „jaunais melberis.“

Latw. lassifchanas biblioteka

no
brahkeem K. un R. Busch Rihgâ,

leelâ Smiltschu-eelâ N 37,

warr wiffaras Latweeschu grammatas lassifchanâ dabbuht no pullst. 9 preesch pufdeenas lihds p. 7 wallarâ, Swehteenâs no p. 3-6 pehz pufdeenas. Maffa: par gaddu 2 rub., par pufeg. 1 rub., par 3 mehn. 50 kap. un las us gobbaelem lassa, 3-5 kap. gabbalâ par neddelu. 3

6. Oktbr. irr atwehrt wehl treschais lauschu kehks, prohti leelajâ Rihger-eelâ Nr. 4 un tur iddeenas no pullsten 8 preesch pufdeenas lihds pullsten 10 wallarâ dabbuht suppi, par 6 kap. porzionu, par 4 kap. pufporzionu un porziju zeppescha par 10 kap. 1

Lehdurgas basnijas draudsê, Inzeem Brasla trohgâ, tai 21mâ Oktober schinni gaddâ tifs noturehts lohpu-, sirgu- un linnu-tirgus.

Taurup muischâ, Mihgas kreisê un Madlinnas bas. dr., tifs schogadd' semneeku-mahjas pahrdoh-tas, las Jurgudeenâ 1871 par ihpashu usnem-mamas irr. Klachtas sinas irr panahlamas pee Taurup muischas waldischanas. 3

Moslawas Abrrigâ, leelajâ Fuhrmann-eelâ, 2. abrpilschetas dallâ ta mahja, lam 25 un 27, irr par lehtu naudu pahrdohdama. — Staidra-las sinas ikdohs patâ tahs mahjas fainneeks Dombrowski.

Tur, tur Moslawas Abrrigâ beidschê, starp Kusnezowa fabrika un Kengerogga linnu-wehrp-tuwi, tuhmu pee daugawas un dselsu-zelka, irr gruntsgabballi un mahjas pahrdohdamas par labbi lehtu tirgu. Tapat arri warr tohs gruntsgabballus un tahs mahjas us renti dabbuht. Klachtas sinas pahre to dabbuhts Rihgâ, Ernst Platees f. driffu-nammâ. 2

Muischu pahrdohschana.

Tahs abbas muischas Bolowsk un Aleksandro-pol, Witebskas gubernija, Luzenas kreisê, pee Wid-semmes rohdeschahm, lohpa, jeb atschirtas, lehti teel pahrdohdas. Pawissam lohpa tahm irr 61,472 dessetines semmes, lohpa ar pufsmuischahm, plawahm, un meichu, tur dabbujami balki un leetas-lohti, arri branluschi, glahschu-fabriki, sudmallas un zittas ehlas. Wirjeit lai melbabs ar schahdu adressi: Въ имѣніе Помѣщика Гражданскаго Волостк. и Балтисово, Люпинской уѣзда, Витебской Губерніи. 1

Latschu muischâ, Nibtaures draudsê. — walfu-semmes mahjas teel pahrdohdas. Klachtas sinas pee muischas waldischanas. 2

Lehtas un labbas wattes ar riltigu swarru, mahziju par 45 f., pahrdohd tai majajâ wattes-bohdê Jaun- un Palei-eelu stubri.

No Polizejas atwehlehts. Driffchets un dabbujams pee bilschu- r'n grammatu-driffketaja Ernst Platees, Rihgâ, pee Pehtera-basnijas N 1.

Gewehrojams!**Linnu- un linnsehklun-andele**

irr eeriketa no ta Rihgas lohpmanâ A. Dauge, Pehterburgas Abrrigâ Smiltschu-eelâ N 24. Andeli weddihs Martin Pehlschen.

Mehs luhdsam wiffus andeles-draugus un semmes-lauidis, mums sawu ustizibu atwehleht; turpretti mehâ apfohlamees, wiffus, kurri ar mums andelehs, gobdigi un riltigi apdeeneht. 2

Martin Pehlschen. — A. Dauge.

Wikum Bek

grahmatu bohde Rihgâ.

Ceskch-Rihgâ, leelajâ Jaun-eelâ Nr. 19, prettim Dohmes-gangam

warr dabbuht Wid- un Kursemmes bsefmu-grahmatas, bihbeles, testamentes, spreddiku- un luhdschanas-grahmatas, katechises, abbezes- un lassamas-grahmatas, wahzu- un kreewu-wallodas-grahmatas, rehkeau-, geografijas- un pasauls-stahlu-grahmatas, fainneezibas- un zittabas pamahzischanas-grahmatas, stahstu-, johku- un singu-grahmatas ar un bes nohtehm zc. zc. zc. par wiff-lehtaku maffa.

Kas to muhradardu ta tilta pee Rihgat-troghu pohr Rihgat-uppi usnemi gribbetu, lai peeteizahs lihds 24. Oktoberi f. g. pee Baltemal muischas waldischanas, Siguldas basnijas draudsê. 1

Appalsch Jggates muischas, Lehdurgas basnijas dr., lahdas semneeku mahjas irr pahrdohdamas. Turpat arri nahlofchâ semâ labbi buhwolhti un sahgu-balki (egles) tifs pahrdohiti. Tahstahs jinnas dabbuhts pee Jggates muischas waldischanu.

J. Jaksch un beedra

pulfstenu-bohdê, Rihgâ,

attal par jaunu un pilnigi irr apgabdata ar wiffadeem

feenas- un fabbatu-pulfsteneem, so us weffela gadda galwo un par lehtako tirgu pahrdohd. 2

C. B. W. Bekkera

bohde Schahlu-eelâ, blaffam Mindera bohdei, warr dabbuht willana- un pufswillana kleit-drachnas, Pehterburgas jizzi, schirtinu no wiffada plattuma, audellu wiffwiffadu, willas un kohlwillas lallatus, no wiffada leeluma galbantus un salwetes no linnu, kohlwillas un willas austus, gummi lallofchas, wadmalu, buffsinu, boju, slanelli, soldatu wadmalu un barschentu, pehz lotra iswehleschanahs un tapat arri wehl daschas zittas prezjes. Tirgus lehts un nenodingejams.

Ramaschas

un
kalofchas

preesch kungeem un dahmahm no wiffadahm sortehm par lehtu tirgu pahrdohd

P. J. Welikanow,
Ralku-eelâ N 9.

Dselu schkippeles

dabbujamas pee

George Neische,
Jelgamâ. 1

29. August pasudda balis suns, lam melnas aufis un diwi plekki fahnos un lam wahrds „Nero.“ Kas to atraddihs un atdohs Rihgâ Wifflap-lalna-eelâ N 3 pee Abbolina, tas dabbuht pateizibas algu.

Pe

J. W. Steffenhagen un dehla Jelgamâ nupat tilla idriffketa un wiffas grammatu-bohdê dabbujama schabda itt jauna grammatu:

200 usdewumi

preesch pahrtulofchanas no Wahzu wallodas latwiski un no Latweeschu wallodas wahziski. Sagahdatti no J. Spieß, Jelgamâ, 1870. 110 lapp. pufes, sniffi. Maffa 25 kap.

Petroleuma-

un
Ligroang-lampas,

tahs pehdigi minnetas arri la lukterus istaisitas, ar porzellana swezehm, attal no ahsemmes leelâ pullâ pee mums atwestas un to mehâ pahrdohdam par lehtako tirgu, — tapat arri lampu-dalles, eljes-lannas pehz katras patifschanas latrâ laikâ pee mums dabbujamas. 2

J. Jaksch un beedris, Rihgâ.

J. Wagners

sawâ sahrku magasihne

Rihgâ, Pehter. Abrrigâ, leelajâ Aleksander-eelâ N 37, Wollowa mahja, pedahwa sawu krahjumu lakeerchtu, poleerchtu un ar drehti pahrewilltu sahrku, par lehtu tirgu. 8

Wiffem manneem draugeem un fundehm dohdu to sinu, la es sawu wihnapagrabu attal ar jaunahm prezzehm esmu apgabdjais un peedahwaju wihnu, rummu, porteru u. t. pr. par lehtakeem zenneem. Labbu un ustizigu apdeeneschanu apfohlibams luhdsu ar sawahm waijadstbahm manni apmekleht.

Karl Gufeler,

de Chey nammâ pee wezzeem Smiltschu wahrteem, prettim Redlich f. Eng. magasihnei.

R i h f u

1 rub. par pohdu pahrdohd
brahti Kamarin, pretti rahtusim. 2

Plintes Tchw.

„Rihä-Afrika brihnum raiba dshwe,“ të wez-
zajs Kreewu semmes elewantu gehgers stabstija, ar
fo preefsch kahdeem gaddeem Kairo pilssehta fa-
tiffoks; „scho dshwi ar lohkanu mehli un skai-
stuwallodu isteift man wezzam wihram, kas wairaf
lohdu ischahwis, ne të weltu wahrdu sawa muh-
schä runnais, gan grühti nahksees.

„Bet kad Zuhä no Widssemes të atreisojuschi,
tab Zums labprahit grihbahs par scho semmi fo dsir-
deht, tapeh; weenteesigi stahstischu, fo pedsihwoju,
Turku regimentei, fur nehgeru saldati ween bij, par
tulkun un rffizeeri buhdams. Schai nehgeru regi-
mentei waijadseja us Sennahr eet, zittu neh-
geru sawalbiht, kas pret Turku waldischanu fazeh-
luschees. No schi stahsta warreseet ittin skaidri to
semmi, të arri wianas eedsihwotajus passihit.

Pa preefschu par Kairo un Sennahr pilssehtu
kahds wahrds jafalka lai dabujeet dsirdeht, kurrä
pasauls kaktä tahs meklejamas.

Kairo pilssehta buhweta Nihl uppes grihwä, Egip-
tes semmē. Schi pilssehta nestahw paschä uhdeni
tā Wenediga, bet us trihsstuhbrainas fallas, fo par
Deltu sauz. Delta 526 ischetrstubriku (□ juhds.)
juhdschu leela. Pilssehtai irr 30 tuhstoschu nammu,
kas wiss wairaf 2 lihds 3 tabschahm augsti; nam-
mōs dshwo kahdu 300 tuhstoschi zilweki. Rihgä
tik drufzja wairaf par simts tuhstoscheem eedsihwo-
tajeem, no tam warr nojehgt, fa Kairo trihs reis
tik leela tā Rihga. Schinni Egipetes semmes gal-
was pilssehta dshwo pats Turku sultana weetneeks
— wizekehniensch; schē irr arri leels grahmatu krah-
jums kahdas 25 tuhstoschas grahmatas, fo katris
fmeschneeks warr par welti lassihit. Nihl uppes
widdü redsams jaw no wezzeem laiceem buhwehts
balta marmar atmena tohrnis, fo par Mekijas
saut un pee fa warr redseht, zif augstu uhdens zel-
fahs un zif dsiffi kriht. No Kairo lihds Alek-
sandrias pilssehtai, kahdas 25 juhdses jaw dsel-
ses zelsch taiffihts. Suëz pilssehta no Kairo irr
18 juhdses tahdu; to tapeh; të peeminnu, fa tur to
leelo kanahli rohft, kas Sarkano juhru ar Widdus
juhru saweenohs — tai buhs tas juhras zelsch us
Indiju pulku ihfats, prohti: No Konstantino-
pales lihds Bombai pilssehtai Indija ap Afriku
brauzohit irr 3660, zaur Suëz-kanahli tik 1080 juh-
ses; no Malta fallas, Widdus juhra, pa wezzu
zettu 3480, pa jaunu tik 1237 juhdschu; no Triestes
pilssehtas pa wezzu zettu 3576, pa jaunu 1404 j.;
no Amburgas pa wezzu zettu 3620, pa jaunu
1910 j.; no Amsterdamas pa wezzu zettu 3570,
pa jaunu zettu 1860 j.; no Londones pa wezzu
zettu 3570, pa jaunu 1860 j.; no Limerpules
pa wezzu zettu 3540, pa jaunu 1830 j.; no Hawr
de Grafhs pa wezzu zettu 3480, pa jaunu 1694

j.; no Pechterburgas pa wezzu zettu 3930, pa
jaunu 2220 j.; no Muforkas pa wezzu zettu
3720, pa jaunu 2257 juhdschu.

Jaw no wezzu wezzeem laiceem prahitigi wihri
us tam dohmaja, të warretu Sarkano juhru ar
Widdus juhru saweenohit, un zitti to jaw arri gallä
weddufschi. Weens Egipetes kehniensch, wahrda Pto-
lemeüs Filadelfus 260 gaddus preefsch Kristus peeds.
kanahli lizzis israft, kas arri lihds 800 gaddeem
peh; Kr. tizzis bruhfchts, bet tad pefslizis ar dub-
teem un palizzis seklis. Sannafōs laifōs lizzis
Bonaparte 1799 gaddä Egipetē buhdams ismeh-
roht un inschenjeeri atradduschi, fa Sarkana juhra
par Widdus juhru stahwoht 30 pehdas augstak, un
schai aplamibai tizzejuschi kahdus 50 gaddus. Peh-
zak atkal mehrijuschu un atradduschi, fa weena juhra
tik pat augstu stahw, të ohtra. Egipetes wize-keh-
niensch nu aizinaja 1854 gaddä Ferdinand de
Lesseps fungu no Franzuscheem un usdewa tam,
lai tohs pirmus darbus pee kanahla ratschanas is-
darroht. Peh; tam wize-kehniensch taiffija ar Lesseps
fungu kontraktu tahdä wihse: Lesseps fungam brihw
beedribu zelt, kas patte par sawu maksu kanahli rohft,
bet beedribai par preefschneeku Egipetes waldischana
eezest weenu no sawas puffes. Schi beedriba warr
muitas eenahfschanas no kanahla 99 gaddus nemt,
par teem 99 gaddeem beedriba maksa waldischanai
katru gadd', peh; muhsu naudas, no skaidras ee-
nahfschanas 15 rubtu no simta. Peh; notezzeju-
scheem 99 gaddeem kanahlis ar wiffahm eenahfscha-
nahm peederr Egipetes waldischanai.

Kanahlis, teiz, buhschoht drihs gattaws.

Sennahr irr zittreiseja nehgeru walsts; gal-
was pilssehta ar to paschu wahrdu atrohdama pee
sillahs Nihl uppes Egipetes augschgallä. Gedshwo-
taju tur kahdi 7000, kas no salmeem smuktas lee-
tas, të turwifchus u. t. pr. mahf piht; wianni arri
andelejahs ar sohbeneem, schkehpeem, plintehm un
zittahm karrä-leetahm. Bes tam wehl leelu andeli
turr ar fudraba leetahm.

Kartumä atnahfuscham, jo biju pee sillahs Nihl
uppes us jaktis un ar saweem puischeem kahdus 30
birkawus elewantu kaulu sadabbuju, manni Sudana
gubernators pee fewis aizinaja.

„Klaufees, Abu Midfa,“ të winsch manni us-
runnaja, „aiswaffar dabuju no Sennahr puffes
grahmatu, fur rakstihits, fa Gul-nehgeru fahdschās
dumpsis iszehlees un Sennahr gubernators gauschi
luhdsahs, lai nahfoht palihgä. Wehstneffis, no tur-
reenes nahbdams, ahtri gan sfrehjis, bet tatschu jaw
usgahjis, fa Kemati-nehgeri ar Gul-nehgereem sa-
beedrojuschees un gattawi us kaufchanohs. Tapeh;
lai fuhthoht drihs palihgu. Zetta-weddejs jaw irr,
bet man wehl truhst weena saprahitiga un ustiz-
zama wihra, kas to apgabbalu passihit un to wal-
lobu saproht, lai warretu muhsejem buht par tulkun.

Abu Midfa, wai gribbi karra weddejam par padoh-
ma deweju un tultu libds eet?" Apnehmohs eet.

Dhtrâ deenâ gubernators pawehleja, lai welnee
saldati falaffahs; tuhlin fahka bungas fist un pehz
fahda brihscha saldati wiffi rindâs falaffijahs.

„Karra-wihri!“ tà gubernators saldatus usrun-
naja, „Zuhs gan jaw buhseet dŕirdejuŕŕi, ka riht
us Sennahri ja-eet. Berreju, ka pallausfigi un us-
tizzigi buhseet un mums kauna nedarriseet. Buhŕ
labbi, ka wehl weenu offizeeri Zums peedallu, ŕho
kungu, kas tur ŕtahw.“

Melnee saldati manni usŕkattijuschi, fawâ ŕtarpâ
kluffi nowurdejahs, fazzidami: „Alla! Abu Midfa
melassim auel!“*)

Gubernators greesa ŕirgu apfahrt, fazzija karra-
weddejam — Beij, saldateem un ihpaschi mannim
„ar Deewu“ un aisjahja.

Es nu biju melassim auel pee Turku regimentes.

No faweem puischeem wairaf libdsi nenehmu, tà
til weenu nehgeri, wahrâ Mubruk, jo tas ne-
gribbeja mahjâs palikt.

„Tehws,“ Mubruks fazzija fawu rupju rohku us
plattahm kruhtim lidams, „tehwŕ, darri ko gribbi,
bet ne-atŕtahj Mubruku mahjâs, bes Lewis Mu-
bruks tà plinte bes ŕtohra; bes Lewis Mubruks
tà aitu pulks bes ganna. Geschu Lew libds, lai
buhŕtu pee Lewis weens ustizzigs zilweks un man-
nim labs tehws!“

„Mubruks nelaidihŕ balta tehwa weena pa-
ŕŕha; Gul-nehgereem affi ŕŕhehpi un giptigas bul-
tas; Gul-nehgeri jaw fawus isluhtus — ŕpijonus
— muhŕu legheri atŕuhtijuschi; Gul-nehgeri Abu
Midfa nokaus un Mubrukam nebuhs wairŕ balta
tehwa; Mubruks turrehs watti, kad Tu gulleŕi.“

Sneedsu melnajam rohku, fazzidams: „Mubruks
labs puisis, Mubruks lai nahŕ libds! Lai nenahŕ
wis par ŕullaini, bet par draugu libdsi.“

Divas ŕtundas preekŕŕha faules lehkŕŕhanas bun-
gas muhs no meega mohdinaja. Pa telts durwim
redseju, ka legheri jaw wiffi fahjâs, telts nojauk-
dami un eepaktadami.

Saldati teltes-drehbes lahdeja kameeteem us mug-
guras. Kameeti bhahwa ween, mannidami, ka nu
buhŕ grubta naŕta deesinn zil tablu janefs. Arri
ehdamu leetu nehma dikti pulka libds. Bij trihs
leelee gabbali, teem juhdsâ preekŕŕhâ ŕirg-ehŕetus, of-
ŕizeeri darbojahs ar faweem ŕirgeem un feewas ar
raubadameem behrneem atwaddijahs no faweem mel-
neem wihreem.

Mubruks ar diweem saldateem arri mannu telti
nojauza un libos ar zittahm leetahm kameekam us-
krahwa. Pehz tam wiaŕŕŕ mannu behro ŕegloja,
fawu ŕirgu pee pawaddas turredams.

*) „Deewŕ! Plinte tehws par offizeeri!“ Par „Plinte-Tehwu“
manni tadehl fauja, ka par winneem labbal mahjeju ŕŕaut. Turki
un nehgeri ŕenn deenahm jaw manni pasinna un peelitka to augŕŕhâ
minnetu pawahrdou.

Drihs leghers bij pa gallam, offizeeri ŕirgeem
muggurâ un saldati rindâs. Pulweri un lohdes
saldateem isdallija un tur klahŕ peekohbinaja, tà
teem ja-isturrâs. Pehz tam Beijŕ no guberna-
tora zaur adjutantou dabbuja fawus papihrus, kur
bij rakŕihts, kur winnam karsch jawedd, ka ja-is-
turrâs, u. t. pr. Kad nu wehl beidsot tee ŕimts
Turki, kas tee weenigee no Turku tautas, atnahja,
tab Beijŕ komandereja:

„Na pletscho!“ tas irr plintes us plezzeem; „ih-
fâs rindâs! — Krugom! — Marsch!“

Regimente nu gahja; preekŕŕhâ jahja tee ŕimts
Turki ar garrahm bahrsdahn un ŕcheem par wad-
doni wirŕneeks; Regimentei pakkaf mantas-wahgi;
tab aprautee kameeti un tee, kas tohs dŕinna.

Tâ gahjam zaur Kartum pilŕŕŕtu; pee general-
gubernatora namma komandereja: Stoi! un re-
gimente apŕtahjahs.)*

General-gubernators ŕkattijahs pa lohgu un sal-
datus usmuddinaja, lai farrâ duhschigi turrotees.
Mums offizeereem winsch arri ar rohku labbu deenu
metta.

„Lai dŕihwo Abbas pascha! Lai dŕihwo genc-
ral-gubernators!“ tà saldati urrah! Kleezdami isfau-
zahs, jo winneem bij peeteikts, lai tà darra; bet
saldatu waigs dufmigs isŕkattijahs.

*) Kartum pilŕŕŕta useetama Nubbijas apgabbalâ, Egiptê,
tur, kur Balta un Lilla Nihl uppe fatekŕ lohpa; winna no Sennahr
pilsŕŕhas 32 juhdes tahlou. Kartumâ dŕihwo Egiptes general-guber-
nators; tê leela anele ar wehrgeem un pulka Turku ŕadatu tê arri
usturrâs. Geosŕhwotaju ŕŕat pilŕŕŕ ai kahou 30 tuhtŕŕŕŕu. Leeli
wihna-dahrŕi teel ŕhê lohpti.

Bihbelê Nubbijas ŕemme teel par „Mohru-semmi“ noŕaulta;
Greeki ŕho apgabbalu par Eŕioriju ŕauz. Wezzu lailu ŕahŕŕŕ
laffam, ka Berŕŕŕŕu tehninŕ. Kambises, pehz tam, tad jaw
Egiptŕs ŕemmi uswarejis, gribbejis arri Mohru ŕemmi (Nubbiju jeb
Eŕioriju) fawâ warrâ dabbuht un ŕuhŕijis tadehl isluhtus ar ŕŕlin-
libahm. Lai Nubbijas waldneeli Kambises wiltibas nemomannitu un
dohmatu, ka winsch, Kambises, tit gribboht ŕadrausetees. Kambises
isluhŕi atradda Nubbijas zeemneekus ar ŕelta lehdŕu ŕaslehtus,
tapedj ka tur dŕŕŕŕha pa wiŕŕam maŕ, bet ŕelta dikti pulka. Bet Nub-
bijas waldneeli ŕapratta, to isluhŕi gribb un fazzija: „Gita; Zuhŕu
tehninŕ naw tairnis wihŕ, jo tad winsch tairnis buhŕtu, tad ne-
gluhnetu us zitta tehnina ŕemmem un nepaiditu zilweks, kas win-
nam ne lahda kauna naw darrijuschi, lai tam padohdâs. Neŕŕet
fawam tehninam ŕho ŕtohpŕ (ŕŕaujamis rihts, ŕizbohgens) un ŕŕahou
padohmu, ka winsch piens Nubbeŕŕeem lai nenahŕ klahŕ, kamehr
Berŕŕŕŕi ŕho ŕtohpŕ til weegli uswilt warr, ka mehŕ un ŕakket
tehninŕŕŕai majestetei, lai Deewam pateiz. ka Nubbeŕŕeem wehl naw
prahta nahjis, ŕweŕŕhas ŕemmes apŕarohŕ.“ Kambises, dufmu pilns
mehginaja gan, us Nubbiju tit, bet ne-isdewahs.

Weenu dalku no Nubbijas ŕauz par Meroê. Taggad to Me-
roê aprinŕi ŕauz par ŕhendi. Tê waldijuschi no prima galla
preesteri, kas no fawa widdus tehninu zehluŕŕi; bet tad tehninŕŕ
teem wairŕ nepatizis, tad tam pawehlejuschi, lai zats ŕew gallu
darra. Tas tad arri notizis. Meroês eesŕhwotajus ŕauza par
trogloditeem i. i. tahdi, kas allâs dŕihwo; zitteem bij wahra e-
wantu- un ŕrauju riheji; zitti ŕewi ŕauzâs par ŕuannu-
flauzejeem; zitteem bijis ŕuns par tehninu zels, un no ŕha te-
hninŕŕŕa ŕunna lehsŕŕhanas wajadŕejis latram nolem, kas jadarra
un tà dŕihwoht buhs.

Tâ tê bij ta tizziba 800 gaddus preekŕŕŕ Kristus peeds. Bet
jaw apustulu laŕŕŕs kriŕtiga tizziba tê ŕeknejahs jo Apustl. darŕ. no-
dalk. 8, perŕŕhâ 27 ŕtahw rakŕihts: No Mohru ŕemmes nahza tadŕs
tehnina ŕullainis pee apustula Wihlippa un Iŕkâŕs kriŕtites. No ta
larka arri kriŕtigi tehnini tur waldijuschi. Wehl taggad Egiptê kri-
ŕiti zilweŕi atrohdamu, to par „Kopti“ ŕauz.

Laffitajus luhdu, par kaunu nenem, ka tê druŕzin uslawe-
johŕ. Bet pasauls ŕahŕtu grahamatâs wiŕŕas weetas tit ŕmalli ne-
warr aprakŕiht, tad lai noteel us tahdu wihŕi, tà tê.

Bungas fittoht regimente sahka atkal eet us aug-
schu gar Balto Nihil uppi.

Saldati nebij wis lustigi! negahja wis preezigi
karrâ, kâ to gandrîhs ar ween mehds darriht. Ne-
weens ne singeja ne runnaja, it kâ buhtu mutte
aisbahsta. Dffizeeri, lai gan Turki buhdami, arri
kluffu zeeta. Warreja manniht, ka saldati tif ar
warru speesti sehinni karrâ gabja. Tit tee kameeku
dsinneji liffahs buht lustigi — jahja singedami.

Tâ kluffi dewamees us preekschu. Mubruks ar
fawu Arabijas sirgu jahdeleja schur un tur — no
weena saldata pee ohtra, un brihnums, karrâ-wihri
pret wiinu bij laipnigi deefgan un ilgu laifu ar
wiinu isrunnajahs.

Jaw tee melnee saldati breefmigi isflattijahs, bet
jo breefmigaks wiinu waddons kas, arri nehgers bij.

Schiz waddons bij garschs, faufs tehwinseh, plah-
paja weenadi ween ar saldateem johkodamees; win-
nam bij balti swahrki muggurâ un baltas azzis peerê,
kaulains gihmis — wahrdu falkoht, winsch kâ pats
wels isflattijahs. Mums neredsoht winsch tâ islik-
kabs, it kâ buhtu zilweku ar fawahm azzim gribbe-
jis apkriht, bet preeksch azzim tad bij lohti laipnigs
un pasemmigs. Tapehz runnaju ar Mubruku un
karrâ-weddeju par scho leetu. Karrâ-weddejs rau-
stija plezzus un neteiza ne ka, bet Mubruks atbil-
deja: „Baltajam tehnam taisniba, bet Mubruks to
tjchuhsku pasihst; winna baltajam tehnam ne-cekoh-
bihs, winnai pa preekschu mehli israus.“

Tâ gabjam kahdas preezas juhdses: Pehz tam
Beijs, jeb karrâ-weddejs, kommandereja, lai offizeeri
un bundseneki jahj no pakkakas un saldati lai eet pa
preekschu. Tâ kahpahm us preekschu lihds pascham
wakkaram un mettahm lehgeri pee kahda masa me-
schina. Sirgus un kameetus dsinnahm lehgera widdû
lai plehsigi swehri teem skahdes nedarra. Leelgab-
bali un mantu wahgi stahweja telte preekschâ.

Kad jaw teltes gattawas bij, tad lehgeram wis
apfahrt ugguni uskuhra un bahrsdaince Turku walts
saldati stahjahs katrs sawâ weetâ.

Mubruks, mannim gustu-weetu un ehdeenu fa-
gahdajis, lifka plinti us plezecem un aisgabja bes
mannas sinnaas.

Man tas ne maj nepatiffa, ka Mubruks tâ
darrija.

Ilgu laifu jaw manniju, ka tas man naw wairs
ustizjams; winsch daudj ko fleppeni ween darrija
no ka melna zilwela ne gudrs ne traks palift. Ka-
pehz winsch sawus darbus mannim flehpa? Ne-at-
minnohs scho baltu deen, ka buhtu wiinam kahdu
wahrdu par kaunu fazzijis. Ehsiti man negribbe-
jahs, peckuffis arri nebiju, tadeht nehmu plinti un
gahju ne wis tur, kur Mubruks, bet pa wiffam us
ohtru pussi, lai zitti nedohma, ka mehns weenâ prahâ.
Pee meschina tizzis gahju pa krahmeem flehpdamees
us to pussi, kur Mubruks. Mehness spihdeja, ta-

pehz warreja gluschi labbi redseht. Mubruks ais-
gabja lihds weenai teltei, kas no zittahm attahnu
mescha mallâ bij, un tad, azzigi un bailigi apfahrt
skattidamees, wai kahds neredj, eelihda tur eekschâ.
Pehz kahdahm trim minutehm es arri tur biju klapt.
Weena pufte teltei bij pee kahda feschu pehdu augsta
kruhma, tâ ka ne weenam neredsoht warreju pee
teltes tift. Utleezu pamasihtinam krahma sarrôs un
elihdu. Tê warreju wiffu skaidri dsirdeht, ko telte
runnaja. Schee wihri runnaja Kemat-nehgeru wal-
lodu, bet par to ne kas, to es arri mahzeju.

„Brakti, ko darriseet?“ tâ weens wihrs, ko no
balfs nepasinnu, sahka jautahnt. „Wai gribbeet kâ
bailigi wehrgi Turku pawehleschanai klauhsht un paschi
fawu brakti affinis isleet? Wai gribbeet Gul-
nehgeru affinis isleet un tahdâ wihse melno zilweku
Deewu aplaitinahnt?“ Gul-nehgeru zilts ar Ke-
mati-nehgereem radda. Turku saldati bij no Ke-
mati-nehgereem.

Wiffi paliffa kluffu.

„Ko darrisam?“ tâ Mubruks praffija.

„Kas Jums jadarra? Brihnums, ka tahds puika
ka Tu, wehl praffa, kas jadarra,“ tâ pirmajs run-
natajs atbildeja. „Norunnajeet sawâ starpâ un us
dohtas sihmes gahbeet karrâ-eerohtschus un kaujeet
tohs Turku sunnus no pirma lihds beidsamam, jo
winni muhs dsenn kâ kwelkschi muhsu paschu brah-
teem wirsû lai tur sawas affinis ispillinajam.“

„Teht,“ Mubruks atteiza, „Tu runna kâ behrns;
Turku jahnteeke seenu noptautu, ja mehns dumpi
zeltu.“

„Kad es nesinnatu, ka Tu gudris, lohti gudris
un nilku pilns effi,“ ta zitta balfs fazzija, „tad par
Tewi waijadseku smeetees; wai tad teem swehreem,
kas muhs mohzi, sehodeen jeb rihtâ jamirft? Tat-
schu Banu (tas irr tas wezzajs ar refnu balfi,
kas pirmajs runnaja) runna taisnibu, mirt wiinneem
waijag wiffceem un Tawam Plintes Tehnam tam
Abu Midfa arri, bet schê nê, tas buhtu aplamiba.
Muhsu paschu semmê jaw kahdi 5000 wihri salass-
juschees un tif gaida, kamehr mehns tur tilfim. Ko
tad wehl buhs drudjis*) taupijis, tohs tur kaufim
kâ wezzus stihwus abschus. Wifs labbak tas mums
isdohsees, kad leelgabbalus ainsnaglofim, lai newarr
schaut.“

Ihfs jeb ihfs, jau jeb jaw, naw jeb nau.

Weenadiba eeksch latwifkas ortografijas (raksti-
schanas wihses) irr leela leeta. Gribbu par to
kahdu wahrdinu teift. — Kad draugam gahmatu
jeb sihmiti (zitti sahka wehstuli) rakstu, tad nerakstu
— ja tahdi wahrdi preekschâ nahnt — ne kad „ihfs,“
bet „ihfs,“ ne kad „jaw,“ bet „jau,“ ne kad „nau“

*) Tê schai widdû brihnum grubta drudschâ flimmiba usnahnt,
ka mas Stropeschki to pahzjeest warr.

bet „naw.“ — Preefsch drikkem rakstohd darru tàpat, paturredams allasch sawu eerastu ortograhfiju. — Bet, isdrikketòs gabbalòs — pa leelakai dalkai — atrohdu „ihksa“ weetà „ihfs“ (laikam sche pee ihksa“ ihksuma deht tas f ismests), — „jau“ weetà „jaw“ un naw weetà „nau.“ — Wai redafzija wainiga, wai sezzeris (drikku-falizzjejs), — to isdibbinah ne-gribbu; bet, ka weens wainigs, tas irr kà „amen“ basnizà. Bet, kam nu gan taisniba? Redafzijai, sezzerim jeb man?! — Ja to eegaumeju, ka latris few tas tuhwalajs irr, tad fazzischi labbat: „Man pascham taisniba.“ — Ja rohkas pirmajs pirksts tohp faukts „ihkstis“, — tad irr gluschi rittigi, kad raksta: „Ihks beakis, ihks linni, ihksa grahmata, ihksas ausas.“ — Bet, ja rohkas pirmo pirkstu par „ihks“ fauz, tad irr bes „t“ rakstitageem taisniba. „Jau“ irr tahds wahrds, ko ne weenà puffè — zif sinnu — nepagarrina zaur bohstaba (kà daschi falka „burta“) peelitschanu, un tadeht — man schkeet — rittigi, kad raksta: „jau.“ Ne-esmu ne tur dsirdejis falkohd „jawa“, bet ween „jau.“ — Ja nu ne tur „jawa“ nefalka, tad — man leelaks — irr aplam, kad raksta „jaw.“ — „Naw“ irr atkal tahds wahrds, ko daschàs puffès, — p. pr. Alluskne, — pagarrina zaur bohstaba „a“ peelitschanu, — kà, p. pr. „nawa.“ — Daschs nu gan — warrbuht — scho gabbalinu zauraffijis, eesauksees: „Tam nu gan naw darba bijis, ka ar tahdeem neekeem preefschà nah!“ — Tahdam atbildu: „Naw wis neeki, wai raksta „jau“ jeb „jaw“, „naw“ jeb „nau“, ihks“ jeb „ihfs.“ — Par prohwi: Puika dikteereschanà (rakstischanà pehz preefschà-fazzischanas) irr rakstijis: Jaw dauds reis esmu teizis, ka ihks galds preefsch rakstischanas skohlneekem nau derrigs.“ — Pahrluhfojohs, falku puilam, ka naw wis jaraksta „ihks“, bet „ihks“, ne „jaw“, bet „jau“, tà pat ne „nau“, bet „naw.“ — Bet puika atteiz, ka awisès jau daschà gabbalà stahwoht tiklabb' „jaw“, kà ar „jau“, „nau“, kà arr „naw“ un „ihfs“, kà arr „ihks.“ — Pee ka nu puikina lai paleek un turraks? — Nu winnam irr jadohma, ka abbejadi — laikam — effohd rittigi. — Reisam winsch nu raksta „jaw“, reisam „jau“, reisam „nau“, reisam „naw“, reisam „ihks“, reisam arri atkal „ihfs.“ — Tà nu redjam, ka zaur ne-weenadibu zekthas brihscham julschana jo leela, kas daschreis skohlotojam padarra weltigas laika laweschanas rakstihd mahzischana. — Tadeht, wai ne-buhtu wehrts, ja weenadibu kohptu? — Jo:

Weenadib' irr leela leel',

Leels un mafs lai to turr' zeet.“ —

Beidsohd wehl peeminnu, ka zaur scho sawu rakstu negribbeju ne kahdus ihpaschus likkumus uszelt rakstihd mahzischana, bet ween sawas dohmas schinni leetà isteikt, — jo wiss irr pahrbaudams labs ween paturrams.

Fr. Mbrg.

Smeeklu-stahstinsch.

„Saff', Jahni, ko tu gan darritu, kad es tewim weenu wahi brandwihna schinkotu?“ — tà praf-fija leelkungs sawam fainneekam, kas eedsehrees winna preefschà bij nogahjis. „Leelkungs! Zuhß praffat, kà behrnam ko darritu. — Ka pa spundi eefschà tiftu, peldetu,“ — semneeks itt drohschi at-bildeja. „At tu lohps“ — leelkungs smejhabs un teiza: „Nu, eij pee stroschas us pagrabbu, lai tew isdohd 5 stohpi brandwihna.“ —

Fr. Mbrg.

Labs padohms.

Berredams labbu pateizibu pelniht, es, appaffsch-rakstihd, ar scho rakstu wisseem zilwekem sinnu dohdu, ka wakkarà gluschi par walti irr, kad ehd. Rohdi, — par nakti gulleedams aismirst, ka wakkarà ehdis un rihtà augschà uszehluscham — irr atkal ja-ehd wai gribb wai negribb. — Zaur ko tad irr rudsi tik dahrgi, kà ween zaur neprachtigu eh-schanu? — Bet no rihta, kad pa-ehd, garscha wissu deenu muttè stahw. —

Wittum Wehjagrabbeelis,
taggad labbu padohmu atraddejs.

Saglu stikkis, Siberihja.

Bateefigs noikkumè.

Neilgi, preefsch kahda gadda wai isgat atpakkal brauzä semneeka wihrs us Dmskas pilsehta ar malku; kahdas 25 werstes no pilsehta usnahze wakkars. Wihrinam bija diwi sirgi, weens bij ihsts brangs, un ohtris bij flittaks. Ka jaw sin-nams, no sagteem jafargabs, itt ihpaschi kad nakts-laika us zekta appaffsch plikkas debbes jagutt, un tamdeht irr taishti drels pinnekti ar atslehgu, ar ko sirgu faslehds, lai newarretu sagt. Schim wih-rinam nu bija diwi sirgi, bet tik weens pinnellis, tadeht winsch faslehds abbis sirgus, weenu pee weenas un ohtru pee ohtras preefschas kahjas. Nu likkaks patz gulleht. Bet at tu brihnums, kad winsch no rihta peezehlaks, atradde tik to flittako sirgu, un to paschu ar 3 kahjam. Saglis bij flittakajam sirgam kahju lihds zelleem nogreesis jeb nozirtis, un ar labbako sirgu, dsell pinnekti un flit-taka sirga kahju aiskahjis, un ta nu nabbaga wih-rinsch palikka bes weena sirga. Zeefas gan puble-jahs to leetu ismekleht, bet lihds schim wehl wif-fas publes weltas bijuschas. —

S. S.

Atbildedams redaktehrs A. Leitan.

No Zensures atwehlehts.

Rihgà, 9. Oktober. 1870.